میراث صنعتی راه‌آهن زیر نگاه تیز ارزیابان یونسکو

راه‌آهن ایران آن‌قدر قدمت دارد که در زمره آثار تاریخی - صنعتی ثبت جهانی شود. برای همین پرونده‌ای برای آن تهیه شده و منتظر تایید بازرسان و ارزیابان ایکوموس است؛ ارزیابانی که معاون میراث فرهنگی وزارت میراث فرهنگی می‌گوید قرار است برای بازدید میدانی از وضعیت پرونده میراث صنعتی راه‌آهن به‌زودی به کشورمان سفر کنند. این به‌زودی یعنی اوایل مهر که محمدحسن طالبیان درباره‌اش می‌گوید: ارزیابان پس از حضور در ایران، حدود دو هفته در کشورمان به بررسی میدانی میراث صنعتی راه‌آهن که شامل کلیه مستحدثات وابسته به راه‌آهن، موزه‌ها، ایستگاه‌ها، تونل‌ها، پل‌ها، خط آهن و میراث فرهنگی و طبیعی واقع در کریدور راه‌آهن در پرونده مذکور است، می‌پردازند و پس از آن گزارش‌های خود را به ایکوموس برای بررسی پرونده نامزدی میراث صنعتی راه‌آهن به‌عنوان اولین پرونده میراث صنعتی ایران در فهرست آثار جهانی یونسکو ارائه خواهند کرد. پرونده میراث صنعتی راه‌آهن ایران قرار است سال ۲۰۲۰ به نام ایران به منظور ثبت جهانی به یونسکو ارائه شود./ جام‌جم

میراث

کشف یک سازه چندین هزار ساله در کول‌تپه

حالا حالاها کار دارد تا تمدن‌های گمشده این سرزمین کشف شود و از دل خاک بیرون بیاید، مثل همین سازه عجیبی که در کاوش‌های فصل نخست کول‌تپه (آناهیتا) سرعین توسط باستان‌شناسان از دل خاک بیرون آمده و سرپرست هیات باستان‌شناسی کول‌تپه شهرستان سرعین می‌گوید این سازه معماری منحصربه‌فرد احتمالا کارکرد آیینی از دوران فرهنگی کورا.ارس داشته است.

کول‌تپه سرعین در ۳۵ کیلومتری اردبیل واقع شده و بافت مسکونی شهر گردشگری سرعین آن را کاملا در برگرفته و به گفته قادر ابراهیمی در سمت مغرب این محوطه چشمه‌ای به نام تپه چشمه سی قرار دارد که می‌توان شکل‌گیری و دوام استقرارهای هزاره‌های پیشین را به سبب وجود همین چشمه خنک در کنار چشمه‌های آبگرم و جوشان منطقه سرعین دانست.

ظاهرا این کشفیات طی یک کاوش سه‌ماهه پدیدار شده و سرپرست هیات باستان‌شناسی کول‌تپه معتقد است؛ با توجه به مطالعات اولیه و سرمیدانی در اواخر هزاره چهارم/ اوایل هزاره سوم پیش از میلاد اولین استقرارها در شهر سرعین توسط مردمان کورا.ارس در کنار برکه‌ای کوچک شکل گرفته است. همچنین وجود پیکرک‌های گلی به شکل انسان و حیوانات مختلف از دیگر ویژگی‌های فرهنگی دوران مفرغ قدیم این محوطه است که قابل مقایسه با سایر محوطه‌ها و استقرارهای دوره فرهنگی کورا .ارس است.

وجود خانه‌های مسکونی مدور در فازهای اولیه و قدیمی‌ترین استقرارها که در نهایت در فازهای بالایی به معماری با سازه‌های راست گوشه تبدیل می‌شود نیز از دیگر ویژگی‌های فرهنگی قابل مقایسه این محوطه با محوطه یانیق تپه به عنوان مشهورترین محوطه از دوره کورا . ارس در منطقه آذربایجان ایران است.

گفت‌وگو با جهانگرد باسابقه هرمزگانی که یک سفر غیرمتعارف را به دور دنیا آغاز کرده است

دور دنیا با شتر

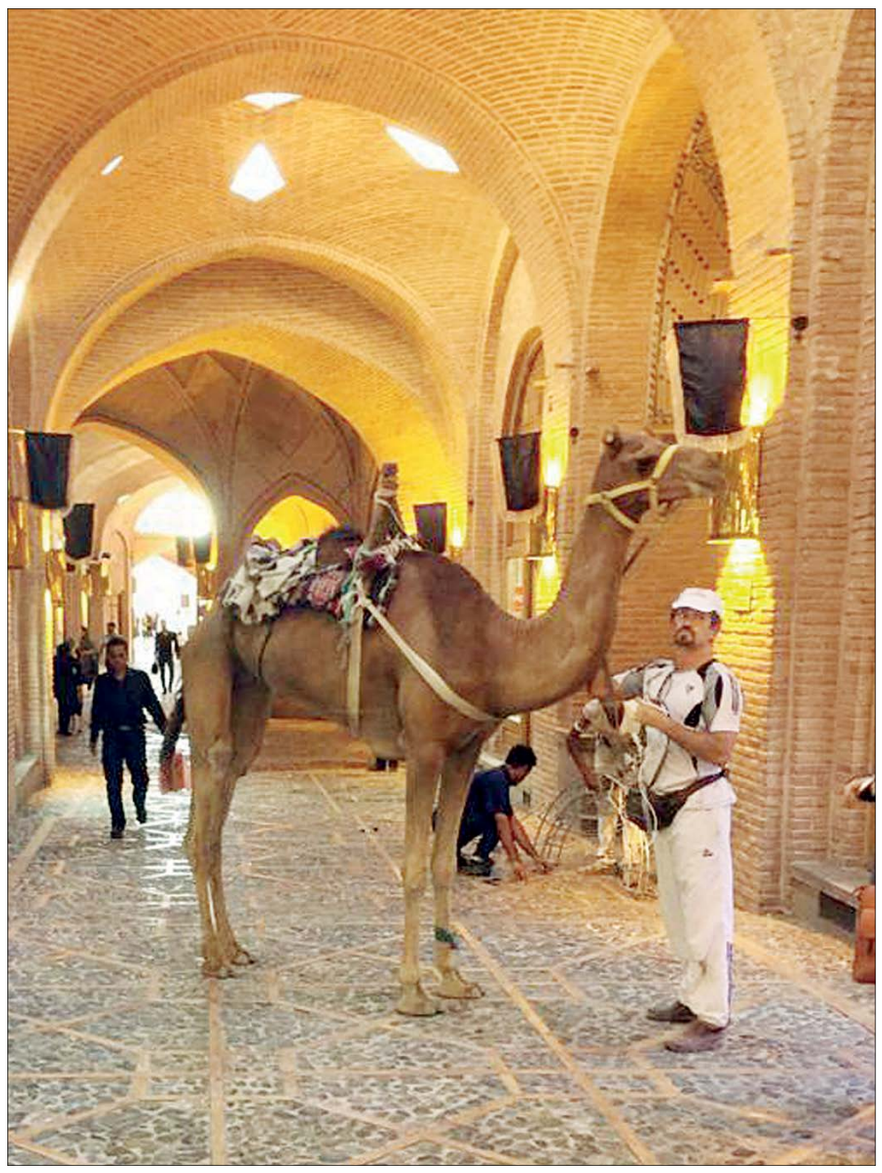

مینا مولایی

ایران

سفر، حرف اول و آخر زندگی‌اش است؛ انگیزه تمام کارهایش، علاقه‌ای که همیشه مثل سایه همراهش بوده از کودکی تا امروز. همین امروز که سه ماه و ۲۴ روز از شروع آخرین سفر دور دنیایش می‌گذرد؛ یک جهانگردی متفاوت با شتر؛ سفری که از تالاب خورآذینی بندرسیریک شروع شده و حالا به مشکین شهر اردبیل رسیده. محمد امیری رودان، دبیر ۴۷ ساله هرمزگانی نقش اول این ماجراست؛ اصلا خیلی‌ها او را به همین سفرهای ماجراجویانه و غیرمتعارفش می‌شناسند. او جهانگردی اهل شهرستان رودان در شرق هرمزگان است، مردی همیشه در سفر که موفقیتش را بیش از هرچیز مدیون جسارت، علاقه و پشتکار در کارهایش است؛ کسی که تجربه جهانگردی به شیوه‌های متفاوت را در سابقه‌اش دارد، آن‌قدر که همان ابتدای مصاحبه به ما بگوید ۲۰ سال است جهانگرد است؛ ۹۵ درصد قاره آسیا را دیده و چندبار قاره اروپا را گشته (دوبار با دوچرخه، دوبار با موتورسیکلت و یک بار هم جنوب اروپا را با پای پیاده طی کرده)، یک بار دور امارات را با دوچرخه طی کرده و به عنوان اولین جهانگرد، با دوچرخه دریایی اختراعی خودش روی دریا طی مسیر کرده و از ایران به عمان سفر کرده است. این البته همه ماجرا نیست و محمد امیری رودان، قبل از شروع همین سفر دور دنیایش با شتر، از عمان تا ایران را یک تنه شنا کرده است.

> امیری رودان، سفر خود به دور دنیا با شتر را با ۲ هدف شروع کرده است: شناساندن ظرفیت‌های گردشگری ایران به جهانیان و همچنین تبلیغ و معرفی شتر دوکوهانه (و ذخیره ژنتیکی آن) که درحال انقراض است

شما بارها پای پیاده یا با دوچرخه و موتور به دل جاده زده‌اید، اما این بار شتر را برای یک سفر دور دنیا انتخاب کردید، درباره این سفر توضیح می‌دهید؟

قرار بود امسال سفرم را از ۲۸ اردیبهشت شروع کنم که در تقویم، روز جهانی موزه است، اما بنا به دلایلی از دوم خرداد و در هفته میراث فرهنگی و موزه‌ها برنامه شروع شد و من از جنوب شرقی هرمزگان در بندر سیریک و از کنار تالاب بین‌المللی خورآذینی حرکتم را با یک نفر شتر شروع کردم.

انتخاب شتر برای سفر دور دنیا کار عجیبی است؛ چطور شد به این حیوان فکر کردید؟

من از سال گذشته به این موضوع فکر می‌کردم، اما برنامه‌ام این بود با موتور سفر کنم که یک دفعه وضعیت دلار تغییر کرد و دیدم شرایط سفر با موتور دیگر امکان پذیر نیست. به همین دلیل دوباره موضوع سفر با شتر به ذهنم رسید. چندعامل هم در کنار هم باعث شد شتر را انتخاب کنم. اولین دلیل این بود که این حیوان برای من نماد صبوری و آرامش است و واقعا این حس را به خود من هم منتقل می‌کند. دلیل دیگر همین بحث اقتصادی بود، یعنی اگر می‌خواستم با موتورسیکلت سفر کنم با توجه به بالا بودن قیمت ارز، از آنجا که هیچ‌گونه حامی مالی در این سفر ندارم قطعا با مشکل مواجه می‌شدم، اما شتر حیوان خاصی است که می‌تواند در مقاطعی از سفر برای من درآمدزایی هم داشته باشد.

چطور؟

ببینید من خودم سوارکارم و مثلا می‌توانستم اسب را انتخاب کنم و شاید واقعا کارم هم راحت‌تر بود. سرعتم بیشتر می‌شد و حتی لذت بیشتری از مسیر می‌بردم، اما اسب خیلی مورد توجه بقیه مردم نیست، به چشم همه آشناست. شما اگر یک اسب در تهران ببینی، با یک نگاه گذرا از کنارش رد می‌شوی، اما این موضوع درباره شتر صدق نمی‌کند. حتی در خود استان ما یعنی در هرمزگان هم با این‌که یکی از مهم‌ترین نمادها همین شتر است، باز همه تا شتر می‌بینند دورش جمع می‌شوند و برای همه جالب است. به خاطر همین جلب توجه و توی چشم بودن، من شتر را انتخاب کردم، چون امکان جذب حامی مالی و درآمدزایی را در سفر بالا می‌برد.

البته در نهایت از یک مقطعی موسسه تحقیقات علوم دامی کشور به این ماجرای سفر دور دنیا با شتر ورود کرد و از این به بعد از من خواسته شد طی سفرم تبلیغ شتر دوکوهانه و ذخیره ژنتیکی آن را هم داشته باشم؛ چراکه نسل این شتر در کشور ما در حال انقراض است و کلا ۲۰۰ نفر شتر دوکوهانه بیشتر نداریم و الان این موسسه یک شتر دوکوهانه برای این هدف در اختیار من گذاشته است.

تا حالا از چه استان‌هایی گذشته‌اید؟

من از سمت هرمزگان به سمت سیرجان و بعد اصفهان رفتم، در اصفهان توقف داشتم، بعد به سمت ورامین حرکت کردم و در آنجا هم حدود سه هفته توقف داشتم؛ این توقف‌ها هم بیشتر در دامداری‌هایی بود که شتر و دامپزشک داشتند. بعد از ورامین به سمت ساوجبلاغ حرکت کردم و مدتی هم در کرج توقف داشتم و بعد به سمت قزوین رفتم و از مسیر شمال قزوین به اردبیل رسیدم و الان هم در مشکین‌شهرم.

کلا با چه هدفی این سفر را شروع کردید؟

هدف اولیه من معرفی جاذبه‌ها و ظرفیت‌های گردشگری و توانمندی‌های ایران با محوریت استان هرمزگان بود.

در این مسیر از شما حمایت هم شده است؟

واقعیت این است که من هنوز حامی مالی ندارم و همان‌طور که می‌دانید سازوکار سفر به دور دنیا هم اصلا ساده نیست و وزارتخانه‌های متعددی باید در این زمینه با هم همکاری و تعامل داشته باشند. به‌عنوان مثال وزارت جهاد کشاورزی برای تامین علوفه مورد نیاز شتر، وزارت ورزش برای تامین جا مثل استفاده از باشگاه‌های سوارکاری (به‌خصوص در مناطقی که دامداری در دسترس من نیست)، وزارت میراث فرهنگی و گردشگری، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و وزارت خارجه هم دیگر نهادهایی هستند که در این مسیر می‌توانند به من کمک کنند، اما تا حالا فقط وزارت جهاد کشاورزی آن هم از طریق موسسه تحقیقات علوم دامی از این سفر استقبال کرده و با همکاری فائو، کارهای اداری من را انجام می‌دهد و من در تلاش هستم تا توجه وزارتخانه‌های دیگر را هم به این موضوع جلب کنم و آنها را هم در تحقق این هدف همراه کنم.

از تجربه سه ماهه همراهی با یک شتر بگویید. حتما یک تجربه متفاوت با دیگر سفرهایتان بوده!

بله این سفر برای من تا حالا که فراز و نشیب‌های زیادی داشته، برای مثال شتری که موسسه تحقیقات علوم دامی به من داد، چون برای تکثیر نژادی به اینجا آورده شده و از آن سواری گرفته نشده، تقریبا وحشی است و من به همین خاطر دارم روی این شتر کار می‌کنم تا آموزش ببیند. از طرف دیگر من در این مسیر شتر را از تونل، زیرگذر یا حتی خیابان عبور می‌دهم که اصلا کار ساده‌ای نیست. شتر باید صدای بوق تریلی را بشنود، باید صدای جیغ لاستیک ماشین را بشنود، ترافیک را ببیند و آموزش اینها به شتر اصلا ساده نیست. کلا ارتباط گرفتن با یک حیوان برای یک مدت طولانی کار سختی است، مثلا یک وقتی شتر من یک ماه در بیابان است و وقتی می‌خواهد دوباره وارد شهر بشود، داستان خودش را دارد. یا وقتی در دامداری بین بقیه شترهاست و قرار است از آنها جدا شود و به شهر برود. همه اینها مشکلات خودش را دارد. کما این‌که یکی دو مرتبه به خاطر این ماجراها شترم کرد و من به سختی کنترلش کردم و حتی آسیب هم دیدم. اما مهم‌ترین نکته به نظرم این است که شما می‌خواهید به مقصد برسید، اما وقتی سفر با شتر را انتخاب کردید مجبورید که با آرامش مسیر را ادامه بدهید و این خیلی وقت‌ها خستگی دارد. شاید اگر خودت تنها باشی برای رسیدن به مقصد از هر مسیری بروی، اما با شتر نمی‌توانی هر مسیری را انتخاب کنی. در بعضی مسیرها شتر یکدفعه می‌ایستد و اصلا راه نمی‌رود. حالا یا احساس خطر می‌کند یا هر دلیل دیگری دارد، دوست ندارد به آن مسیر ادامه بدهد و تو ناچاری که مسیر را عوض کنی.

در طول سفر بیشتر پیاده هستید یا سواره؟

حدود ۸۰ تا ۹۰ درصد سفر را من پیاده و در کنار شتر طی می‌کنم و ده تا ۲۰ درصد بقیه را هم فقط در شرایط خاصی سوار شتر هستم؛ برای مثال اگر بخواهم کار نمادینی انجام بدهم... این‌طور بگویم در این مدت شده که من مثلا پنج روز حتی یک ثانیه هم سوار شتر نبوده‌ام، اما یک وقت‌هایی هم سه ساعت سوارش بوده‌ام.

قبل از این سفر تجربه شترسواری داشتید؟

بله. یادم است اول ابتدایی بودم شتر لخت را سوار شدم و تاخت هم دادم. اسب را هم از همان دوره تاخت می‌دادم و کلا از بچگی روی اسب بزرگ شدم و با این حیوانات آشنایی دارم.

شتری که همسفر شماست اسم هم دارد؟

بله، به خاطر این‌که سفر را از تالاب خورآذین شروع کردیم اسمش را آذین گذاشتم و به همین دلیل اسم طرح را هم گذاشتم پرشین مهر آذین با این هدف که به دنیا نشان بدهم عشق و صلح و صفا و دوستی زینت‌دهنده سرزمین پارسی است.

مسیر پیش رویتان چه مسیری است؟

قرار است بعد از خروج از ایران با عبور از ۴۷ کشور و در مجموع قاره‌های آسیا، اروپا، آفریقا، اقیانوسیه و آمریکا دوباره از مرز ترکمنستان وارد ایران شوم.

چه مدت می‌شود؟

واقعیتش در این سفر سرعت شتر خیلی پایین است و من در نهایت روزانه حدود ۳۰ کیلومتر را می‌توانم طی کنم و با این تفاسیر خودتان حساب کنید چقدر طول می‌کشد.

شما معلم هم هستید؟

بله، قبلا جامعه‌شناسی، اما الان دو سالی است در دوتا از روستاهای محروم هرمزگان معلم ورزش هستم.

معلمی که جهانگرد شد

من معمولا تابستان‌ها سفر می‌کردم، یک سال هم مرخصی بدون حقوق گرفتم و رفتم سفر. یک بار هم سه ماه ماموریت ورزشی به من خورد و کلا سفرهایی که رفتم به این شکل بوده، اما الان چون حدود دوسال و نیم دیگر تا بازنشستگی زمان دارم، درخواست دادم ماموریت ورزشی به من بدهند که البته هنوز موافقت نشده. چون براساس مصوبه هیات دولت اگر وزارت ورزش به شما ماموریت ورزشی بدهد همه ارگان‌ها موظفند بپذیرند و این مورد شامل حال من می‌شود. من رکوردهایی دارم که تاحالا کسی نداشته. مثلا از عمان تا ایران را یکسره شنا کرده‌ام یا سال گذشته ده لیتر آب به پاهای من وصل بود و یک قله ۲۴۰۰ متری را با دو طی کردم از پایین تا بالا که این کار در دنیا انجام نشده، سال ۹۵ هم از ساحل بندرعباس تا قله کوه گنو را بدون یک ثانیه توقف دویدم که این کار هم به خاطر اختلاف ارتفاع بین ساحل و قله تاحالا انجام نشده است.

طراح: بیژن گورانی

جدول شماره ۵۴۷۹

جدول عادی

افقی: ۱) مرحله شدید یک مشکل- گذرگاه- آفریننده ۲) سرشار- فراوان- میان‌تهی ۳) عنوانی مخصوص امیران- زبانه آتش- مربوط به کیفیت ۴) گل خیری- بافنده- سرگردان ۵) دوستی- فرزند زکریای نبی(ع)- ارادت صادقانه- نشانه مصدر جعلی ۶) آب هدر رفته- بردن حریف قبل از پایان وقت مسابقه در کشتی ۷) گفتارها- سازمان فضانوردی آمریکا- جنگ و جدال ۸) شیشه آزمایشگاهی- فیلمی ساخته داوود میرباقری- آزاد ۹) کرم کدو- خطاکار- احساس آزاردهنده ۱۰) نوزاد- میکروب کزاز ۱۱) بنابراین- آش سنتی یزد- پهلوان تورانی شاهنامه- نیم‌کاسه! ۱۲) شیطان- مشهور- شهری در فرانسه ۱۳) مظنون- بیدار- طرح و الگو ۱۴) خش تصویر ویدئویی- با رشوه دادن چربش می‌کنند!- لازم ۱۵) خودروی باربری- کبوتر دشتی- ژاندارم قدیم.

عمودی: ۱) هرج و مرج- ابزار- تن‌پوش زمستانی ۲) بازیگر مرد مجموعه تلویزیونی بانوی سردار- نشانه مفعولی ۳) سواره- یار ژولیت- دریاچه‌ای در سوئیس ۴) زائو ترسان- روادید- مهندس معمار ۵) شکافتن قبر- اکنون- حقه و نیرنگ ۶) شگفت‌انگیز- برای برآورده شدن حاجت به ضریح می‌بندند- زرد مایل به سرخ ۷) سراینده مثنوی معنوی- سمبلیک- صدای کلفت ۸) نادان- گاه مقهور رابطه می‌شود!- وسیع‌ترین قاره جهان ۹) تاقچه قدیمی- سرانجام و عاقبت- آکنده ۱۰) قلعه حکومتی- زیلوباف- فراهم آوردن ۱۱) از تیم‌های فوتبال باشگاهی ایتالیا- ایالتی در آمریکا- خشنودی ۱۲) مسجدی در غرب حرم حضرت علی(ع)- بدون حرکت- حافظه ذخیره کردن موقت در رایانه ۱۳) شب چره- واحد فعال دفع آب و مواد زائد در کلیه- خدای مصریان قدیم ۱۴) جدید- اثر مشهور امیر خسرو دهلوی ۱۵) گندیدگی- ابزار درو کردن- کارگاه هنری.

جدول ویژه

افقی: ۱) دیوانه- پشتکار- ماهی‌فروش ۲) کهنه و فرسوده- درآمد نامشروع با امکانات دولتی- استوار ۳) الفبای تلگراف- مرهم- نشانه‌ها ۴) شب‌چره- رنگ سوگواری- جدا و مستقل ۵) پیشوندی منفی- وسیله‌ای برای برقراری ارتباط تصویری اینترنتی- ارادتمند- پراکندگی ۶) از درجات نظامی- کشوری کوچک در قاره آمریکای مرکزی ۷) پارچه- رواج دهنده- قباحت ۸) بندری در فرانسه- واحد اندازه‌گیری انرژی الکتریکی- واحد اندازه‌گیری سرعت صوت ۹) ستاره- سرگرمی- قطعه شعری معروف از نیمایوشیج ۱۰) سرسلسله افشاریه- پخش کردن ۱۱) تک‌خال- مرکز جمهوری آذربایجان- شیرینی خامه‌ای لوله‌ای- صدمه ۱۲) مجسمه- باتلاق- تلاشگر ۱۳) مشرق- بی‌ترسی- کمترین ۱۴) نوعی بیماری پوستی- موی بلند- ویروس فلج اطفال ۱۵) دوستی با دوستان خدا- واحد بین‌المللی فرکانس- خداشناس.

عمودی: ۱) مادر- حیوانی با پوست قیمتی- برچسب ۲) سازنده لکوموتیو بخار- ضمیری عربی ۳) از پادشاهان ساسانی- درختی جنگلی که قدرت جذب آب بسیار زیادی دارد- برای برآورده شدن حاجت به ضریح می‌بندند ۴) گشاده- موزه پاریس- با بخت نامساعد روبه‌رو شدن ۵) باطل کردن حکم- چوبدستی بزرگ- موش خرما ۶) آرام بخش- کرم شب‌تاب- شکستگی در سنگ ۷) جریمه‌ها- ناهمگون- مساوی ۸) خدمتکار پیر- شکم خالی- نوار ضبط صوت ۹) پسوند نسبت- اسکورت- دریا ۱۰) از حروف یونانی- مربوط- بم‌ترین ساز بادی فلزی ۱۱) قیمتی- ثروتمند شدن- مخترع لگاریتم ۱۲) قالی بلند و کم‌عرض- تمدن مکزیک- شبکه گسترده جهانی ۱۳) ولخرج- عداوت- بلندمرتبه ۱۴) حرف ندا- مثنوی مشهوری سروده هلالی جغتایی ۱۵) بیماری- منجمد- سردار تورانی شاهنامه که مغلوب رستم شد.

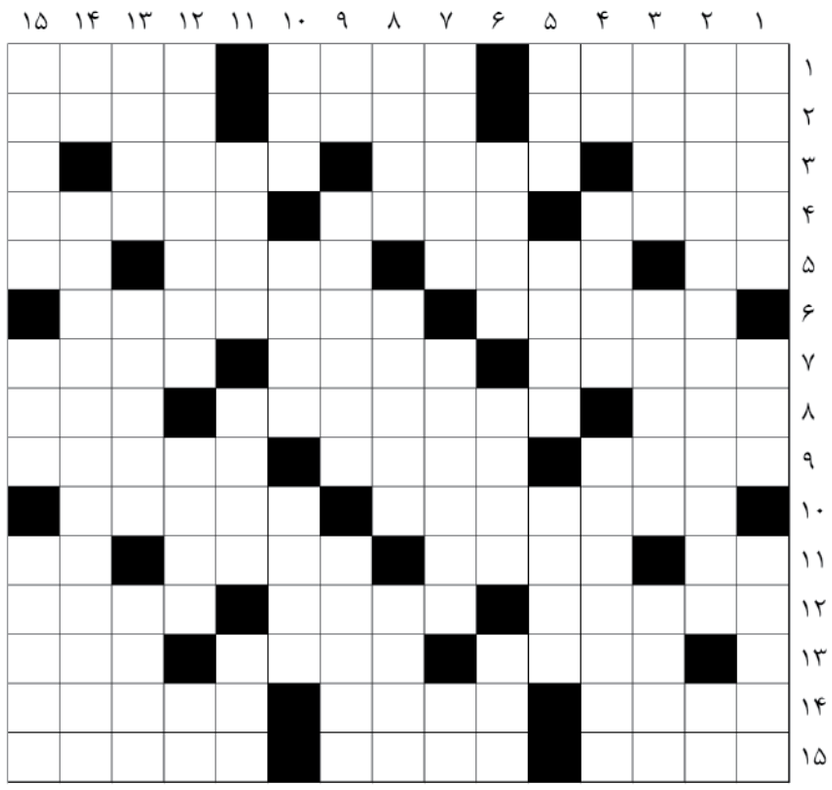

حل جدول عادی شماره ۵۴۷۸

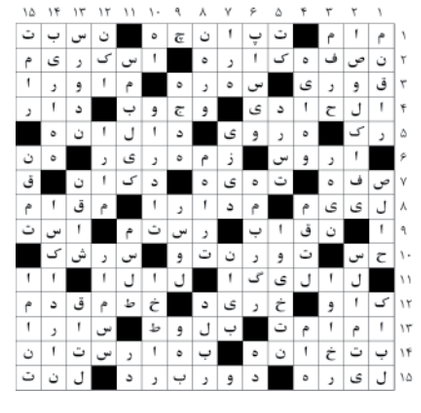
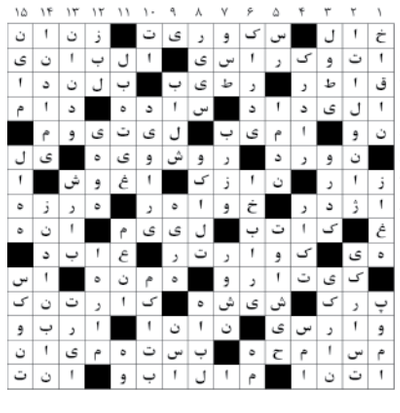
حل جدول ویژه شماره ۵۴۷۸